

ბიბლიის თარგმანი თანამედროვე ენაზე

„თუ ერთ გაურკვეველ სიტყვებს წარმოთქვამთ, როგორ გაიგება ნალაპარაკევი?“ (1კორ. 14:9)

„ყოველი ენა აღიარებს ღმერთს“
(რომ. 14:11)

ანბანური ჭეშმარიტებაა, რომ თარგმანის უპირველესი ამოცანა სათარგმნელი დედნის აზრის რაც შეიძლება ზუსტად გადმოცემაში მდგომარეობს. მთელი სირთულე მთარგმნელობითი ხელოვნებისა დაიყვანება ერთ უმარტივეს აქსიომატურ მოთხოვნამდე: თარგმანის ტექსტი ისევე გასაგები უნდა იყოს, როგორც დედნის ენაა გასაგები, ანუ, მკითხველი ენობრივ დონეზე არ უნდა აწყდებოდეს დაბრკოლებას. თუ თარგმანის ენობრივი ქსოვილი გაუგებარია, ტექსტის სიღრმისეულ გაგებაზე ზედმეტია ლაპარაკი. ეს ითქმის არა მხოლოდ თარგმანზე, არამედ ნებისმიერ ტექსტზე, რომელიც ავტორის ჩანათვლით სრულიად გარკვეულ ინფორმაციას ინახავს. ჩვენში ეს ჭეშმარიტება დავინწყებულა, როცა საქმე ეხება ბიბლიურ (ძველი და ახალი აღთქმების) ნიგნებს. გარკვეულ წრეებში არსებობს მყარად გამჭადარი აზრი, რომ წმიდა წერილის ენა, თუ ის ალაგ-ალაგ გაუგებარია, ეს მისი იმანენტური ბუნებაა; რომ წმიდა წერილი არ უნდა იყოს ყველასათვის(!) გასაგები. გაუგებრობა თითქოს თანდაყოლილია მისთვის. გარკვეულ წრეებში არსებობს აზრი, რომ ძველი (საეკლესიო) სლავურის ღირსება სწორედ ის არის, რომ იგი არასოდეს ყოფილა ბოლომდე გასაგები. „ძველი სლავური ენის გრამატიკა და ლექსიკა, წერს ერთი ავტორი, რიგ შემთხვევებში ასახავს ბერძნული ენის წყობას. ამიტომ ძნელია ითქვას, რომ X საუკუნეში სლავური ღვთისმსახურება უფრო გასაგები იყო, ვიდრე დღეს“ (Сети „обновленного православия“, „Русский Вестник“, М., 1995, стр. 94). აქ საუბარი „გაუგებარ ღვთისმსახურებაზე“, მაგრამ ნათქვამი ასევე მიესადაგება ბიბლიის ტექსტს, რამდენადაც ლიტურგიის ტექსტის უმეტესი ნაწილი წმიდა წერილის მონაკვეთებისგან შედგება. უფრო მეტიც. „გაუგებრობის“, როგორც პრინციპის, გასამართლებლად თავად წმიდა წერილია დამონმებული: „თავად მოციქულებიც კი, რომლებსაც ქრისტემ დაავალა თავისი ეკლესიის დაფუძნება, უცებ ვერ ხვდებოდნენ ყველაფერს, მაგრამ ეს არ აცბუნებდა არც ქრისტეს, არც მათ: და ეს სიტყვა დაფარული იყო მათთვის და ვერ ხვდებოდნენ ნათქვამს (ლ. 18:34)“. მაგრამ სახარება არ გულისხმობს ენობრივ გაუგებრობას. სახარება გვეუბნება, რომ მოციქულებს კი ესმოდათ ნაცნობი სიტყვები, მაგრამ ვერ ხვდებოდნენ ნათქვამის აზრს, რომელიც მაცხოვრის აღდგომის შემდეგ გახდა გასაგები (ლ. 24:45). ხსნის საიდუმლოს გაგების პირობა გასაგები ენაა და თუ ენაც, ტექსტის გაგების პირველი საფეხური, ბუნდოვანია, საიდუმლოს შეცნობაზე ზედმეტია ლაპარაკი. ისტორიულად არც ერთი წყაროდან არ ჩანს, რომ ქრისტიანული ეკლესია ღვთისმსახურებაში, ყოველდღიურ ლოცვებში, ქადაგებებში მოითხოვდა განსაკუთრებულ ენას, განსხვავებულს ამა თუ იმ მრევლის ყოველდღიურად სამეტყველო ენისაგან. იმავე კრებულში ვკითხულობთ: „ჩვენ არ შეგვიძლია შევწიროთ მსხვერპლი ღმერთს იმავე სიტყვებით და იმავე ყოველდღიური განწყობილებით, როგორითაც მაღაზიაში და სტადიონებზე დავდივართ. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ არა ყოველნაირი სიტყვა (не всякое слово) ადის ღმერთამდე, არა ყოველნაირი ლოცვა მოსწონს ღმერთს“ (გვ. 83). ამ სიტყვებში შეიძლება იყოს ჭეშმარიტება, მაგრამ არც ის უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ღმერთამდე მივა ყოველნაირი, ნებისმიერ ენაზე ნათქვამი სიტყვა, თუ ის წრფელი გულიდან არის ამოსული და სათანადო განწყობით არის წარმოთქმული, როგორც ფსალმუნი ამბობს: „მსხვერპლი ღვთისა არს სული შემუსვრილი. გული შემუსვრილი და დამდაბლებული ღმერთმან არა შეურაცხყოს“. გავიხსენოთ, როგორ დაიწუნა ღმერთმა ფარისევლის მაღალფარდოვანი ლოცვა და როგორ მიიღო მეზვერის

ლოცვა, რომელსაც სხვა სიტყვები არ გააჩნდა, გარდა საყოველღიურისი. არც ის უნდა დაგვაზინდეს, რომ ღმერთს ღმერთი შეუძლია ლოცვად მიუთვალოს ადამიანს. XIX ს-ის პირველ ნახევარში არქიმანდრიტმა მაკარიმ რუსულ ენაზე თარგმნა ძველი აღთქმის წიგნები (იმ ხანად სლავურ მართლმადიდებელ სამყაროში ბიბლიის ერთადერთი ძველსლავური თარგმანი არსებობდა) და გაუგზავნა უნმიდეს სინოდს. უნმიდესმა სინოდმა ამ შრომის საზღაურად მას ეპიტიმია დაადო. ის კი წამძღვარებულ წერილში წერდა: „თუ ჩვენ გვწამს სულიწმიდა, „რომელი იტყოდა წინასწარმეტყველთა მიერ“, ისიც უნდა გვჯეროდეს, რომ წინასწარმეტყველნი რუსულ ენაზეც გადმოგვცემენ სულიწმიდის სიტყვებს და რომ სულიწმიდას ეთნევა ხალხის ცოცხალი ენა“. ამით ყველაფერია ნათქვამი. მაგრამ დღეს ზოგიერთი რუსი იერარქის მიერ რუსული ენა „მდაბალი და დანუწებულია“, როგორც „ქუჩის“, „ბაზრისა“ და „სტადიონების“ ენა (თუმცა ის ჰუმკინისა და ტოლსტოის ენაც არის), რომელმაც, მათი რწმენით, შეიძლება მხოლოდ მკრეხელურად დააკნინოს და შეურაცხყოს ბიბლიური ჭეშმარიტებანი. აქ უნდა ითქვას, რომ ის ბერძნული ენა, რომელზეც დაინერა სახარებები, როგორც ცნობილია, არის არა კლასიკური ბერძნული, არამედ ე. წ. კოინე, სწორედ რომ „ბაზრის“ ენა, რომელზეც მთელი ახლო აღმოსავლეთის გაელინებული მასა ლაპარაკობდა. მაგრამ ამ გარემოებას არ შეუძლია მისთვის, ხელი ეტვირთა უფლის სიტყვის გამოხატვა. ის სრულებით არ ყოფილა „ამაღლებული“, „ჰიერატული“, როგორც დღეს საქმეში ჩაუხედავ ადამიანებს მიაჩნიათ. „ამაღლებულობას“ მას ანიჭებს მისით გამოთქმული ჭეშმარიტებანი, რომელნიც ნებისმიერ ენას, რა წარმოშობისაც არ უნდა იყოს იგი, ამაღლებს, გახდის მას „შემკულად და კურთხეულად სახელითა უფლისათა“. ხალხებისა და ენების იმგვარი დისკრიმინაცია, როგორც ეს წარმოდგენილია ხსენებულ „კრებულში“, რომ

რომ “Промыслом Господним не всякому народу дано проводить богослужение на своем языке. Не было воли Божьей на то, чтобы Святая Литургия произносилась на языках иных: татарском, украинском и всех других языках, которые входят как часть в единую Русскую Православную церковь”, სხვა არაფერია, თუ არა გნოსტიკური ერესის ლინგვისტური ნაირსახეობა, რომელიც ენებს დისკრიმინაციულად განიხილავს. ასეთი ხედვა ძირშივე ეწინააღმდეგება მარტვილიის სასწაულს და ჰავლე მოციქულის სიტყვებს (გალ. 3: 28), ასევე ბიზანტიურ ენობრივ პოლიტიკას, რომელიც არ აბრკოლებდა საღვთო წერილის (ამდენადვე, ცხადია, საღვთისმსახურო ტექსტების) თარგმნას გაქრისტიანებული ქვეყნებისა და ხალხების ენებზე. სახარება ითარგმნა გუთების ენაზე, რომელთაც სამკვიდრებელი მინა-წყალიც არ ჰქონიათ; მთელი ბიბლია ითარგმნა იმ ხალხის ენაზე, რომლის ეთნიური სახელწოდება „მონის“ აღმნიშვნელ სიტყვად იქცა (გერმ. Sklave, ფრანგ. esclave, ინგლ. slave „მონა“ (ლათინურიდან sclavus, slavus „სლავი“). გავისენოთ, რა პასუხი გასცა კირილე (კონსტანტინე) ფილოსოფოსმა ვენეციელ ეპისკოპოსებსა და მღვდლებს, რომელთაც გააკიცხეს იგი სლავური ანბანის შექმნისა და საღვთო წერილის თარგმნისათვის იმ მოტივით, რომ არ ეგება ღვთის დიდება სხვა ენაზე, ებრაულის, ბერძნულისა და ლათინურის გარდა. ამ „სამენოვანი მწვალელობის“ (триязычная ересь) სამხილებლად მათ მოისმინეს მოციქულთასწორის სიტყვები: „განა ღვთისაგან ყველას თანაბრად არ აწვიმს, განა მზე ყველასათვის არ ანათებს, განა ყველა ერთნაირად არ ვისუნთქავთ ჰაერს? როგორ არ გრცხვენიათ, რომ მხოლოდ სამ ენას აღიარებთ, დანარჩენ ხალხებსა და ტომებს ბრმებად და ყრუებად სტოვებთ? მითხარით, რისთვის გახადეთ ღმერთი უმწეოდ, თითქოს მას არ შეეძლოს ხალხებისათვის საკუთარი მწიგნობრობის მიცემა?“ (Жытие Константина, XVI). ამ მწვალელობას ახლა რუსი სამღვდლოება იმეორებს. მათგან ზოგიერთის რწმენით, ამ ნიშნით პრივილეგირებული ენები „ძველი“ ენებია: „ისინი უკეთ გადმოსცემენ რელიგიური ცხოვრების პულსს, უფრო ღრმად გამოხატავენ მლოცველის გრძობებს, ვიდრე თანამედროვე ენები... ძველი ენები სავსეა ენერჯითა და ემოციებით, ახლები მათთან შედარებით ატარებენ რაციონალისტურ, აღწერილობით ხასიათს. ძველი ენები იძლევიან უფრო მეტ საშუალებას მოვლენათა სიღრმესთან, სულიერ სუბსტანციებთან მიახლოებისა, ახალ ენებს კი შეუძლიათ მხოლოდ გადმოსცენ მოვლენები გარკვეული სისტემით და მოგვცენ მათი ანალიზი“ და ა.შ. (დასახ. კრებ., გვ. 89). ეს ძველი ენებია სლავური, ძველი ბერძნული და ძველი ქართული. მაგრამ ავტორს ავიწყდება ან არ სურს გაიხსენოს, რომ ის თვისებები, რომელთაც იგი

მხოლოდ და მხოლოდ ამ ძველ ენებს მიაწერს - „მობილურობა და ექსპრესიულობა ზმნური ფორმებისა, სიუხვე აფიქსებისა და ფლექსიებისა, ლაკონიზმი და დინამიკა სინტაქსური სტრუქტურებისა, ლექსიკის ეტიმოლოგიური სიღრმე“ და ა.შ. - ეს ყველაფერი ბევრ თანამედროვე ენას ახასიათებს, მათ შორის რუსულსაც და ქართულსაც, ბალტურ ენებს, თუნდაც, თურქული მოდგმის ენებს... ეს ფაქტია და რატომ არ შეუძლიათ მათ იტვირთონ ლიტურგიული ენის ფუნქცია? შესაძლოა, სწორედ ებრაული ენა არ იყოს შემკობილი ზემოთჩამოთვლილი „ნიჭებით“, მაგრამ ამ ენაზეა შექმნილი ფსალმუნები, ქრისტიანულ ლოცვათა თაურსახენი, და წინასწარმეტყველთა წიგნები. არქაულობა საფუძველშივე ეწინააღმდეგება ქრისტიანობის სულს. თავად სახარება მთელი რომის იმპერიის მოსახლეობისათვის გასაგებ ენაზე დაინერა. ქრისტეს არამეულ, მთელი პალესტინის ებრაელობის გასაგებ მშობლიურ ენაზე ქადაგებდა, თხრობდა და განმარტავდა ივაგებს. ლოცვის ენაც არამეული დედაენა იყო. ამის დადასტურებაა ის, რომ ქრისტემ ფსალმუნის სიტყვები „ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, რაისათვის დამიტევებ მე“ არამეულად წარმოთქვა და არა „წმიდა ენაზე“ - ებრაულად. ძველ ენათა შერაცხვა რალაც განსაკუთრებულად მადლმოსილ ენებად, რომლებიც იმთავითვე მოწოდებულნი არიან ღვთის სიტყვის გადმოსაცემად, გაუგებრობაა. რას ნიშნავს „ძველი ენა“? რომელი ეპოქის მიმართ არის ის „ძველი“? ხომ იყო დრო, როცა ეს „ძველი ენა“ - ძველი სლავური თუ ძველი ქართული - ახალი იყო? „ძველი“ პირობითი კატეგორიაა და მის გააბსოლუტებას არც მეცნიერულად, არც რელიგიურად საფუძველი არა აქვს. „ძველი ენის“ ამგვარ თეორიას თუ ვაყვებით, ქრისტიანობასაც „ძველ რელიგიად“ მივიჩნევთ. რაკი ქრისტიანული ლიტურგიისათვის, ქრისტიანის ლოცვისათვის მხოლოდ ძველი ენები ყოფილა გამოსადეგი, ძალაუვნებურად უნდა მივიდეთ იმ დასკვნამდე, რომ ქრისტიანობაც ძველი, არქაული რელიგიაა: ჩვენ მხოლოდ და მხოლოდ ძველი ენის მეშვეობით უნდა ვიმეცნებდეთ მის ჭეშმარიტებებს. ამას ადასტურებენ სახარება და ეპისტოლეები? ან, თუნდაც, სულიწმიდის მოფენის სასწაული, როცა მოციქულები ყველა იქ შეკრებილთა ენებზე ამეტყველდნენ (საქმე, 2:1-11)? ამ სასწაულით ხომ იქ წარმოდგენილ თითოეულ ენას (ყველა თანამედროვე იყო!) მიენიჭა მადლი ქრისტეს სიტყვის მისაღებად? ეს სასწაული ხომ იმას ადასტურებს, რომ არც ერთი ენა არ არის მოკლებული ღვთის სიტყვის გამოხატვის უნარს? რატომ ამეტყველდნენ მოციქულები სხვადასხვა ენებზე? კიდევ რისთვის მოხდა ეს სასწაული? ხომ იმის დასამოწმებლად, რომ ამ ისტორიულ წამებში, როცა იქმნებოდა ქრისტეს ეკლესია, ყველაფერი, რაც ამ დროს ითქმოდა, ყველასათვის გასაგები ყოფილიყო? თუმცა იმავე კრებულის ერთ-ერთი ავტორი სრული გაბედულებით წერს: „Критерий понятности, исключительно рассудочной логичности в подходе к православному богослужению, есть критерий ложный неприемлемый для православного сознания, не отягощенного протестантским рационализмом (стр. 94). აქ, პირველ რიგში, უნდა შეინიშნოს, რომ პროტესტანტიზმზე ადრე სწორედ მართლმადიდებლობის წიაღში მოხდა ყოველი ერის ქრისტიანთათვის გასაგებ მშობლიურ, ამდენადვე საყოველღიურო ენაზე წმიდა წერილისა და საღვთისმსახურო ტექსტების თარგმნა. სწორედ ამგვარი „რაციონალიზმი“ იყო მისაღები იმთავითვე აღმოსავლეთ საქრისტიანოსათვის, რითაც იგი განსხვავდებოდა დასავლეთისაგან, სადაც ლათინური ენა დიდხანს რჩებოდა წმიდა წერილისა და ლიტურგიის ენად, რომელიც გაუგებარი იყო ევროპის ხალხებისათვის. ბიბლიაში არაფერია ისეთი, რისი გამოხატვაც ვერ შეძლოს ადამიანურმა ენამ. მართალია, ბიბლია ღვთის სიტყვაა, მაგრამ ის სიტყვა, რომელშიც გამოითქმის სიტყვა (ლოგოსი) ადამიანური სიტყვაა. ადამიანური ენაც, ისევე როგორც მთელი ბუნება, ამ სიტყვით არის შექმნილი და ამდენად შემზადებულიც მის მისაღებად და გამოსახატავად. თუ მთელი ბუნება ქრისტეს ჭეშმარიტებას ამოწმებს, მით უმეტეს ენა, თუმცა ის სრულყოფილებისგან შორს არის. მაგრამ წმიდა წერილისთვის პრივილეგირებული, განსაკუთრებული სინმიდით შემოსილი ენები არ არსებობენ. ამ მხრივ, როგორც პავლე მოციქული ამბობს, ქრისტეში არ არის არც ელინი, არც იუდეველი, არც სკვითი, არც ბარბაროსი, და - დავძენ მე, არც ძველი და არც ახალი, არც ფლექსიურ-სინთეტური, არც ავლუტინაციური... ბასილი დიდი ერთგან წერს: „სიტყვით გამოცხადებაც საქმეთა ღმრთისათა კადნიერება არს. რამეთუ გონება უზომოთა ნაკლულევიანებითა გამოიხეუების გულისხმისყოფისაგან ჭეშმარიტებისა“

საქმეთა მისთანა და კუალად სიტყვა ვერ შემძლებელ არს გამოცხადებად, რაყ-იგი გონებასა მოსრულ იყოს ყოველივე“ („სარწმუნოებისათვის წმიდისა სამებისა“). ეს ჭეშმარიტებაა, მაგრამ მაინც ადამიანმა უნდა გამოათქმევინოს ადამიანურ ენას ის რეალობა, რომლის გამოსათქმელად მოწოდებულია იგი. ეს მოწოდებაა, მოაქციოს სიტყვაში ჭეშმარიტება, თუმცა როგორც ჭეშმარიტებაა ბოლომდე მოუხელთებელი, ასევე შეუძლებელია სიტყვამ ერთხელ და სამუდამოდ "მოიხელთოს" იგი. აქედან გამომდინარე, ბიბლიის თარგმანი ნებისმიერ ენაზე არ შეიძლება მოცემული იყოს ერთხელ და სამუდამოდ. თარგმანი იმით განსხვავდება დედნისაგან, რომ მას არ ჰყოფნის ის სიღრმე, რომელსაც ფლობს ორიგინალის ტექსტი. ეფრემ მცირე წერს, დედანი ღვიძლი შვილიაო. მაშ, ის გულისხმობდა, რომ თარგმანი გერია, და თუ თარგმანს გერად ჩავთვლით, მთარგმნელის ამოცანა იმაში უნდა მდგომარეობდეს, რომ გერი რაც შეიძლება მეტად მიუახლოვოს ღვიძლს. თუმცა ეს ამოცანა ბოლომდე ვერ განხორციელდება - გერი ვერ გარდაიქმნება ღვიძლად - მაგრამ არსებობს ამ გზაზე დაბრკოლებათა დაძლევის გზები. ბიბლიური წიგნების თარგმნის პროცესი პერმანენტული პროცესია. ეს გზაა, რომელიც თანდათანობით უნდა თავისუფლდებოდეს ხარვეზებისგან. არსებული თარგმანი უნდა უმჯობესდებოდეს თაობიდან თაობაში, ან იქმნებოდეს ახალ-ახალი თარგმანები, რომლებიც ერთმანეთის შემავსებელ პრინციპებზე იქნება დამყარებული. თითქმის ქართლის მოქცევის ხანიდან მომდინარე ქართული თარგმანები ბიბლიური წიგნებისა პერიოდულად განიცდიდა გადამუშავებას, ლექსიკურ თუ სინტაქსურ ცვლილებებს, რასაც დღემდე შემორჩენილი ერთმანეთისგან განსხვავებული რედაქციები მოწმობენ. მაგრამ სხვადასხვა მთარგმნელობითი სკოლებიდან გამოსულ მთარგმნელებს არასოდეს გაუიგივებიათ ენობრივი პრობლემები საღვთისმეტყველო ტრადიციასთან, რომელიც საერთო იყო ყველასათვის. ჭეშმარიტება ერთია, მაგრამ მისი სამოსელი, პლანი გამოხატვისა, იცვლებოდა ენის განვითარების კვალობაზე. ჩანს, ძველები ხელმძღვანელობდნენ სახარებისეული პრინციპით, რომ ახალი ღვინო არ უნდა ჩაისხას ძველ თხიერში. რა მიზანს ემსახურებოდა ტექსტში ცვლილებების პერიოდული შეტანა, თუ არა იმას, რომ იგი ყველა ხანის მკითხველისათვის გასაგები ყოფილიყო, რადგან ბიბლია ცოცხალი წიგნია და ის ასეთად უნდა გადასულიყო თაობიდან თაობაში. ბიბლიის თარგმანი ცოცხალ ენაზე მარად ცოცხალი უნდა იყოს, ის მარად ღია უნდა იყოს უმჯობესისთვის. ვეყრდნობით რა წმ.მამათა ავტორიტეტს და ვიღებთ მათ პრინციპს წმიდა წერილთან მიმართებაში, უნდა ვალიაროთ მისი ღიაობა ცვლილებათა მიმართ, რომლებსაც დრო აყენებს მათ წინაშე. ამავე დროს ისიც უნდა ვალიაროთ, რომ განსხვავებული თარგმანები სხვადასხვა კუთხით წარმოგვიდგენენ მრავალპლანიან დედანს. დედნისეული სიღრმის წვდომისათვის ფასდაუდებელია განსხვავებული თარგმანის მონაცემები. მიუხედავად სეპტუაგინტას ღვთივკურთხეულობისა და მაღალი ავტორიტეტისა, წმ. მამებს არ უგულებელუყვიათ აკვილას, თეოდოტიონისა და სიმეონის თარგმანები, რომელთა მოწმობებს ისინი ითვალისწინებენ წმიდა წერილის განმარტებისას და იზიარებენ კიდევ. ასე იქცეოდნენ წმ.ათანასე ალექსანდრიელი და წმ. ბასილი კესარიელი (იხ. ათანასე ალექსანდრიელის „ფსალმუნთა თარგმანებანი“, ბასილი დიდის "ჰომილიები ფსალმუნებზე"). უნდა გავმიჯნოთ ერთმანეთისგან ღვთიური და ადამიანური მხარეები ბიბლიაში. სავსებით გასაზიარებელია დანიელ კ. ერიჩის შენიშვნა (Жур. „Мир Библии“, стр. 83), რომ ღვთის სიტყვა არ უნდა იქნას გაიგივებული რომელიმე კონკრეტულ თარგმანთან, ჩემი მხრივ კი დავსძენ, თუნდაც კანონიკურად შერაცხილ თარგმანთან. ღვთის სიტყვა მარადიულია, ადამიანური კი, რომელიც მას ჰმოსავს - წარმავალი. ქრისტემ თავისი მარადიული ჭეშმარიტებანი თავის წარმავალ მშობლიურ ენაზე გაუცხადა თავის ხალხს, რომლის წიაღშიც ის იშვა. გამოცხადება გრძელდება. თუმცა არამეული ენა მკვდარია, ქრისტე კვლავ და კვლავ უცხადებს ჭეშმარიტებას თავის ხალხს, „ახალ ხალხს“ - ქრისტიანებს და ყველას, ვისაც თავის ცოცხალ მშობლიურ ენაზე მოსმენა შეუძლია. რაც შეეხება წმიდა წერილის თანამედროვე ქართულ ენაზე თარგმნის პრობლემას. ეს პრობლემა მართლაც რომ პრობლემა შეიქნა. საზოგადოების გარკვეული წრეები (არა მხოლოდ საეკლესიო) პრინციპულად ბოლომდე არ იღებს ახალ თარგმანს. არსებობს აზრი, თითქოს თანამედროვე ქართულ ენას არ შეუძლია ადექვატურად გადმოსცეს ბიბლიური თხრობის სტილი, ბიბლიურ ჭეშმარიტებათა გამომხატველი ცნებები, და ამიტომაც

ბიბლიის თარგმნა ახალ ენაზე ამაო ძროძაა, არასასურველიც კი არის, თუ მკრეხელური არა. ამ შეხედულებას გარკვეულწილად კვებას დაეჭვება თანამედროვე ქართული ენის შესაძლებლობებში. მკითხველის ცნობიერებაზე ძლიერ ზემოქმედებას ახდენს ბიბლიის ტრადიციული ტექსტი, რომელიც სიძველის შარავანდით არის გარემოსილი. მის შეგნებაში ბიბლიური წიგნები ღრმად და აუცილებლობით არის დაკავშირებული ძველქართულ ენასთან, რომელიც თხუთმეტი საუკუნის მანძილზე მათი ერთადერთი ჭურჭელი იყო. თანამედროვე თარგმანის აღქმას და მიღებას აბრკოლებს ის დისტანცია, რომელიც, გარკვეული მიზეზებით, შეიქმნა ბიბლიის თანამედროვე მკითხველსა და ბიბლიის სამყაროს შორის. ბიბლიის ძველ თარგმანს შეჩვეული მკითხველი ახალ ქართულზე შესრულებულ თარგმანში ვერ ცნობილობს თავის „ამაღლებულ“, არქაულ ბიბლიას და უმაღლესი განხილული რჩება. მისთვის ბიბლიისა და სასულიერო მწერლობის ერთადერთი ადექვატური ენა ძველი სალიტერატურო ქართულია. აქ თავს იჩენს ტრადიციის ძლიერი დანოლა და ეს გასაგებია. თანამედროვე მკითხველს ვერ წარმოუდგენია მის თანადროულ ენაზე მეტყველი აბრაამი და ძველი ალთქმის სხვა პირები - პატრიარქები, წინასწარმეტყველნი, მეფენი... რამდენადაც ეს პირნი მისი შეხედულებით (რწმენით) თანამედროვე სამყაროსაგან აბსოლუტურად განსხვავებულ სამყაროში ცხოვრობენ, ისინი თითქოს მინიერი არსებებიც კი არ არიან. ბიბლიურ ენაში და ბიბლიური წიგნების არსში ჩაუხედავი მკითხველი ამ ყალბი დისტანციის შესანარჩუნებლად მოელის და მოითხოვს განსაკუთრებულად „ამაღლებულ“ ენას.

არქაული, გაუცხოებული (უცხო ყოველთვის ამაღლებულია) ლექსიკა, ხშირ შემთხვევაში ბუნდოვანი ელიზინგებული სინტაქსი, თანამედროვე ენის ფონზე უჩვეულო საქცევები უქმნის ტექსტს მეორად ესთეტურ აურას, რასაც არაფერი აქვს საერთო ორიგინალთან. ბიბლია - ორივე ალთქმა ფხიზელი წიგნებია, რომლებიც ობიექტურად ასახავენ ღვთის სიტყვას და ქმნიან კოსმოსის ობიექტურ ხატს. ის თავისუფალია იმპრესიონისტული ნახევარტონებისგან, ისეთი პოეტიკისგან, რომელიც სუბიექტური ალქმის თართო გასაქანს იძლევა. მის ყოველ სიტყვას, ყოველ ეპიზოდს, ყოველ მოწოდებას ონტოლოგიური საფუძველი აქვს - და ეს ყველაფერი ადექვატურად არის გამოხატული სიტყვაში. ბიბლიის თანამედროვე თარგმანის ოპონენტებს ავიწყდებათ ის ფაქტი, რომ თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენა ერთადერთი ენაა ქადაგებისა და საღვთისმეტყველო ლიტერატურისა. სრულიად ცხადია, რომ ამ ფუნქციით მისი შემდგომი განმტკიცებისათვის აუცილებელია მის სუბსტანციაში წმიდა წერილის სულისა და ენერჯის ჩაღვრა. ათონელ მოღვაწეთა ცხოვრებაში ნათქვამია, რომ მათ „განამშვენეს და განადიდეს ენაი ჩვენი და ქვეყანა ჩვენი თარგმანებითა წმიდათა წერილთათათა“. ასეთსავე შემკობას და კურთხევას მოითხოვს, მოელის თანამედროვე ქართული ენა, რათა საღვთისმეტყველო ასპარეზზე აჩვენოს თავისი ძალმოსილება. თანამედროვე ქართულს შესწევს ძალი და კიდევ უნდა შეიქნას იმ ახალ ჭურჭლად, რომელიც მიიღებს თავის წიაღში არა თუ ძველს, არამედ ახალ ღვინოს.